

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023, 1.–4. gr.

Málsheiti og nr.	Breyting á lögum um dómstóla nr. 50/2016 (staðsetning Landsréttar). DMR26060194.
Ráðuneyti og skrifstofa	Dómsmálaráðuneyti.
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	22.06.2026

A. Tilefni

Ný lög um dómstóla tóku gildi 1. janúar 2018. Með lögunum var nýr áfrýjunardómstóll, Landsréttur settur á fót. Í 2. gr. laganna er kveðið á um að Landsréttur hafi aðsetur í Reykjavík. Þegar dómstóllinn tók til starfa var ekki til staðar húsnæði í Reykjavík sem hentaði fyrir starfsemi hans. Hins vegar var til í eigu ríkisins húsnæði að Vesturvör 2 í Kópavogi sem hentaði dómstólnum og hefur dómstóllinn verið staðsettur þar frá upphafi. Þar sem kveðið er á um í lögum að dómstóllinn skuli hafa aðsetur í Reykjavík var honum heimilað með ákvæði til bráðabirgða að hafa aðsetur utan Reykjavíkur. Hefur ákvæðið verið tímabundið í fimm ár í senn og fellur úr gildi 1. janúar 2027. Nokkur reynsla er komin á starfsemi Landsréttar í þessu húsnæði. Hentar það almennt starfsemi réttarins vel þó huga þurfi að ýmsum endurbótum á húsnæðinu s.s. öryggismálum. Þá er ekki annað að sjá en að gert sé ráð fyrir starfsemi réttarins hvað skipulag á svæðinu varðar. Því er lagt til að lögunum verði breytt þannig að heimilt verði að hafa starfsemi Landsréttar áfram í húsnæðinu.

B. Markmið

Markmiðið sem að er stefnt með lagasetningu er að áframhaldandi aðsetur Landsréttar utan Reykjavíkur verði lögum samkvæmt.

C. Útfærsla

Um er að ræða breytingu á lögum um dómstóla þar sem kveðið verður á um heimild Landréttar til að vera staðsettur utan Reykjavíkur.

D. Breytingar

Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott.

E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar

- Ekki er kveðið á um staðsetningu dómstóla í stjórnarskrá. Lagabreytingin er í samræmi við stjórnarskrá.
- Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Áformin varða ekki ákvæði EES-samningsins.
Nei.

3. Eru önnur lög sem taka þarf tillit til? Nei.
F. Samráð
1. Kveðið er á um í lögum að Landsréttur skuli vera í Reykjavík en rétturinn hefur nú verið staðsettur í langan tíma í Kópavogi. Þeir sem sækja þjónustu í Landsrétti s.s lögmenn og aðilar að dómsmálum og sveitarfélögin tvö gætu haft hagsmuni af staðsetningunni. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Ekki er skörun við málefni annarra ráðuneyta. 3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Samráð hefur verið haft við stjórn dómstólasýslunnar. 4. Fyrirhugað samráð (samráðsgátt og annað samráð). Áformin munu að loknu innra samráði fara í almennt samráð í samráðsgátt stjórnvalda.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Enginn kostnaður verður af lagabreytingunni þar sem óbreytt ástand á staðsetningu réttarins er lagt til.
H. Gildistaka og næstu skref
1. Hvenær er gert ráð fyrir gildistöku? Hvað má ætla að þeir sem verða fyrir áhrifum, þ.e. opinberar stofnanir, hagsmunaaðilar og almenningur, þurfi langan tíma til undirbúnings og aðlögunar? Lagabreytingin á að taka gildi 1. janúar 2027 og þarfnast ekki sérstaks undirbúning. 2. Mælikvarðar á árangur. Á ekki við.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað. 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum.